

DRŽAVNO NATJECANJE IZ ČEŠKOGA JEZIKA – MATERINSKOGA
JEZIKA

STÁTNÍ SOUTĚŽ V ČESKÉM JAZYCE – MATEŘSKÉM JAZYCE

2025

7. a 8. třída

HESLO

TŘÍDA:

--

POČET BODŮ:

	100
--	-----

Prosudbeno povjerenstvo:

1. _____
2. _____
3. _____

Predsjednik/ca Državnog povjerenstva:

22.4. 2025.

1. Čtení textu s porozuměním

PŘEČTĚTE SI TEXT A ODPOVĚZTE NA OTÁZKY.

Baťa a Zlín

Tomáš Baťa, hlavní strůjce zlínského ekonomického zázraku, se narodil v roce 1876. První obuvnickou továrnu ve Zlíně založil spolu se svým bratrem už v roce 1894. Po návštěvě USA zavedl v roce 1927 ve svých továrnách nové pracovní metody, které umožnily vysokou intenzifikaci práce.

Od roku 1931 se Baťovy závody staly akciovou společností a jedním z největších obuvnických koncernů na světě. O rok později Tomáš Baťa zahynul při leteckém neštěstí.

Komunistický režim Zlín na dlouhá léta vymazal z mapy a přejmenoval jej na Gottwaldov. Návrat k baťovským tradicím přinesla až devadesátá léta. Ulice se znovu jmenují po významných lidech z té doby, ve městě se opět konal výtvarný salon. Tomáši Baťovi, synovi slavného zakladatele Baťových závodů, byla vrácena rodinná vila, postavená v letech 1909–1911. V současné době v ní sídlí Nadace Tomáše Bati. V bývalé tovární budově 14, která byla velkoryse zrekonstruována, najdete Muzeum jihovýchodní Moravy. Zájemci zde mohou navštívit expozici Princip Baťa: Dnes fantazie, zítra skutečnost.

Dodnes žijí lidé, kteří ve dvacátých a třicátých letech zažili raketový rozvoj Zlína. Absolventi unikátní Baťovy školy práce se i nadále snaží, aby myšlenky revoluční na svou dobu našly uplatnění i na konci dvacátého století. Proto se pravidelně sjíždějí z tuzemska i z ciziny, přednášejí na školách nebo vydávají svůj zpravodaj. „Mnohé ani nenapadne, jaké tehdy lidé měli možnosti. Osmnáctiletí studenti vyjížděli do ciziny, pracovali tam v továrnách, zakládali plantáže. I v krizových letech se stavěly byty a přijímali se lidé do práce,“ vysvětluje jeden z absolventů Baťovy školy.

Communicative Czech, Ivana Rešková, 2014

- 1) Jakou továrnu založil Tomáš Baťa? _____
- 2) Továrnu založil se svým bratrem v _____ století.
- 3) Jak zahynul Tomáš Baťa? _____
- 4) Zakroužkuj, zda je tvrzení správné, nebo ne:
- a) Tento text je umělecký. ANO NE
 - b) Továrna byla založena v období komunistického režimu. ANO NE
 - c) Zlín se v komunistickém období jmenoval Gottburg. ANO NE
 - d) Baťa cestoval po Spojených státech amerických. ANO NE
- 5) Najděte v textu synonymum ke slovu autor. _____
- 6) Najděte v textu antonymum ke slovu tuzemsko. _____
- 7) Zlín se nachází:
- a) v Čechách
 - b) na Moravě
 - c) ve Slezsku

2. Čtení textu s porozuměním

Přečtěte si text a odpovězte na otázky.

Ušaté torpédo

Ušaté torpédo vylétlo do světa
jak malá chlupatá bláznivá kometa,
ze dveří na dvorek, a už je za vraty,
v parku se honilo s kluky a děvčaty,
prolétlo jako blesk okolní ulice,
prohnalo kocoury, vrabce a slepice,
vymetlo kaluže, skočilo do písku –
utíká za ním kluk a volá: Matýsku!
Lidičky, pomozte, buďte tak laskaví,
poproste strážníka, ať ho hned zastaví!

Ušaté torpédo se těžko zastaví,
když mu svět připadá chutný a voňavý,
když svět je zázračná rozkvetlá zahrádka
pro malá zvědavá ušatá štěňátka.
Svět je tu na hraní – anebo k sežrání?
To se pak živý tvor jen těžko ubrání,
musí se rozběhnout, peláší, utíká
a zvedne nožičku na botu strážníka,
uhání, skotačí, koulí se, metelí,
a svět je na hraní, a svět je veselý.

Ušaté torpédo se řítí po rynku,
vrhlo se divoce na naši maminku.
Maminka spustila: Šup domů nazpátek!
Co já se nahoním bláznivých štěňátek!
Kam pořád utíkáš? Zastyd' se, hanbáři!
Štěňátko olízlo maminku po tváři,
a ta se usmála a řekla vesele:
Toulavý čumáčku, je krásná neděle.

Čítanka pro 7. ročník, nakladatelství Nová škola-DUHA, 2016

- 1) Ke kterému literárnímu druhu patří tento text? _____
- 2) Báseň má celkem _____ veršů.
- 3) Jaký druh rýmu je v textu? _____
- 4) Kdo je v básni označen jako ušaté torpédo? _____
- 5) Jaké má ušaté torpédo jméno? _____
- 6) Kde řádilo ušaté torpédo? Zakroužkuj tři správné odpovědi.
- a) v parku
 - b) v lese
 - c) po obchodech
 - d) na písku
 - e) na dvorku
- 7) Zakroužkuj zvíře, které se nezmiňuje v textu:
- a) slepice b) housátko c) kocour d) pes
- 8) Najděte v textu synonymum ke slovu **šilený**: _____
- 9) Určete básnický prostředek použitý v této části textu:
- ... *prolétlo jako blesk okolní ulice* _____

3. Literární žánr, který se vyznačuje složitým dějem, zachycuje dlouhé časové období a vystupuje v něm řada postav, se nazývá: _____.

	1
--	---

4. Básnický prostředek, jehož podstatou je přenesení lidských vlastností na neživé věci nebo na zvířata se nazývá: _____.

	1
--	---

5. Literární žánr, který popisuje dojmy a pozorování, které cestovatel zažil v cizích zemích se nazývá: _____.

	1
--	---

6. Literární žánr, ve kterém je vymyšlené vypravování obvykle z nadpřirozeného (neskutečného) světa, bytostí, které vystupují nejsou skutečné, a obvykle je v nich zlo potrestáno a dobro vítězí se nazývá: _____.

	1
--	---

7. Kdo je autorem sbírky Kytice? _____

	1
--	---

8. Kdo je autorem děl Povídky z jedné kapsy a Povídky z druhé kapsy?

	1
--	---

9. Co znamená, když se řekne:

1. Štvou mě reklamy.

- a) Reklamy se mi líbí.
- b) Reklamy mě rozčilují.
- c) Reklamy mě nudí.

2. Začalo to jít z kopce.

- a) Cesta rychle ubíhá.
- b) Má se velmi dobře.
- c) Vede se mu čím dál hůř.

3. Jsem z toho jelen.

- a) Jsem z toho smutný.
- b) Jsem z toho zklamaný.
- c) Jsem z toho zmatený.

4. Dej si bacha!

- a) Dej si pozor!
- b) Dej si kousek!
- c) Dej si buchtu!

10. Doplňte rčení ve správném tvaru: oči, ruka, srdce, koleno, záda.

(Každou možnost můžete použít jen jednou.)

- a) Má _____ ze kamene.
- b) Má zlaté _____.
- c) Pro korunu by si nechal _____ vrtat.
- d) Dobrota mu kouká z _____.
- e) Mráz běhá po _____.

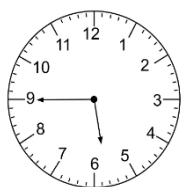
	5
--	---

11. Za pomoci slov v závorkách napište synonyma (pozor na počet písmen).

- a) podrobnost _____ (ileadt)
- b) zahájit _____ (zčáinta)
- c) namáhavý _____ (žktěý)
- d) šance _____ (nožstmo)
- e) občas _____ (kěnyd)

	5
--	---

12. Napiš slovy, kolik je hodin.

Je _____

Je _____

ZDROJ: www.pixabay.com

	2
--	---

13. Napište název povolání na obrázku.

14. Doplňte vhodné předložky.

- a) _____ konci města je nádraží.
- b) _____ obědem jsme šli plavat.
- c) _____ nemoci zůstal doma.
- d) Chtěl bych se seznámit _____ tím hudebníkem.
- e) Přijdeme _____ druhou a třetí hodinu.

	5
--	---

15. Napište slovní spojení ve správném tvaru.

- a) Pomohla jsem _____ (staří lidé).
- b) Nemohla jsem přijít kvůli _____ (těžké zkoušky).
- c) Věřím _____ (všichni přátelé).
- d) Jsem podobný _____ (naši rodiče).
- e) Všichni pomáhali _____ (malá děvčata).
- f) Požádal o interview toho _____ (nový kuchař).
- g) V _____ (tento případ) se musíte zeptat kolegy.
- h) Za _____ (pěkné počasí) bychom šli na výlet.

16. Doplňte správné tvary 2. nebo 3. stupně přídavných jmen.

	8
--	---

- a) Prosím Vás, kde je tady _____ (blízky) pošta?
- b) Můj kufr je _____ (těžký) než tvůj?
- c) Tohle je jeden z _____ (jednoduchý) problémů.
- d) Autobus je _____ (pomalý) než vlak.
- e) Tenhle kabát je _____ (drahý) než ten červený.
- f) Ten člověk je _____ (zlý) než náš soused.

	6
--	---

17. Za zvýrazněná slova napište jejich slovní druh.

- a) Pavel bydlí **blízko**. _____
- b) Sedl si **vedle** Evy. _____
- c) **Prý** o tom nic neví. _____
- d) Má **dědečkovu** povahu. _____
- e) Pozoroval oknem ptáky, **jak** přilétají k chalupě. _____

	5
--	---

18. Podle jakého vzoru se skloňuje slovo *kolotoč*?

- a) moře
- b) stroj
- c) hrad
- d) muž

	1
--	---

19. Podle jakého vzoru se skloňuje slovo *soused*?

- a) pán
- b) hrad
- c) muž
- d) stroj

	1
--	---

20. Které z uvedených větných členů patří mezi základní větné členy?

- a) přísudek
- b) zájmena
- c) podmět
- d) předmět

	2
--	---

21. Doplňte i/í a y/ý.

Nar_suj tř_ úsečk_.

Přinesl_ si bot do škol_.

Ton_k si přich_stal sešit.

Děť_ a učitel jel_ na v_let.

11

22. Vyluštěte tajenku.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

1) Druhé největší město České republiky.

ZDROJ: <https://pixabay.com>

2) Příjmení známého českého ilustrátora, autora kocoura Mikeše.

3) Znamé české jídlo ve formě placek.

4) Křesťanský misionář, bratr ze Soluně.

5) Vynález Otty Wichterleho.

6) Jeden z nejoblíbenějších sportů v České republice.

7) Čechy, Slezsko a ...

9

Tajenka: Knihu _____ napsala _____.